

(Opinie verbală)

Sesiunea judecătorească octombrie, 1997 Curtea Supremă a Statelor Unite

---

Rezumat

CALDERON vs. THOMPSON^{1,2}

AUDIERE PENTRU CURTEA DE APEL A STATELOR UNITE PENTRU
CEA DE-A NOUA CIRCUMSCRIPȚIE

Nr. 97-215. Argumentată în 9 decembrie 1997 – Hotărâtă în 29 aprilie 1998

În 1983, respondent Thompson was convicted of rape and murder and sentenced to death in a California state court. The special circumstance of murder during the commission of rape made him eligible for the death penalty. In ruling on his first federal habeas petition in 1995, the District Court, *inter alia*, granted relief on his rape conviction and the rape special circumstance, thus invalidating his death sentence. A Ninth Circuit panel reversed the grant in June 1996, and it denied Thompson's petition for rehearing and suggestion for hearing en banc in March 1997. In June, Thompson's certiorari petition was denied, and the Ninth Circuit issued a mandate denying all habeas relief. The State then set an August execution date, and the State Supreme Court denied Thompson's fourth state habeas petition. Two days before the execution, however, the en banc Ninth Circuit recalled its mandate *sua sponte*, based on claims and evidence presented in Thompson's first habeas petition. The court had delayed action in the

În 1983, intimatul Thompson a fost judecat pentru viol și omor și a fost condamnat la moarte într-un tribunal al statului California. Circumstanțele speciale ale omorului din timpul anchetării violului, l-au făcut eligibil pentru pedeapsa cu moartea. În hotărârea sa, în privința primei cereri federale de eliberare, tribunalul districtual a acordat, *inter alia*, revocarea acuzației de viol și a violului în circumstanțe speciale, invalidând astfel pedeapsa cu moartea. Un comitet al celei de-a noua circumscripții a inversat acordul în iunie 1996 și a respins cererea lui Thompson pentru reaudiere și sugestia pentru audiere en banc în martie 1997. În iunie, recursul lui Thompson a fost respins, iar cea de-a noua circumscripție a emis un mandat ce respingea întreaga revocare a eliberării. Astfel, Statul a stabilit o dată de execuție în august, iar Curtea Supremă a Statului a respins cea de-a patra cerere de eliberare din aresta lui Thompson. Totuși, cu două zile înainte de execuție, cea de-a noua circumscripție en banc a revocat mandatul

---

¹ NOTE: Where it is feasible, a syllabus (headnote) will be released, as is being done in connection with this case, at the time the opinion is issued. The syllabus constitutes no part of the opinion of the Court but has been prepared by the Reporter of Decisions for the convenience of the reader. See *United States v. Detroit Timber & Lumber Co.*, 200 U.S. 321, 337.

² Notă: Acolo unde este fezabil, va fi emis un rezumat, ca și în cazul de față, la momentul emiterii avizului. Rezumatul nu constituie parte a avizului Curții, dar a fost pregătit de către Raportorul Deciziilor pentru conveniența cititorului. Vezi *Statele Unite vs. Detroit Timber&Lumber Co.*, 200 U.S. 321, 337.

interests of comity until the conclusion of his fourth state habeas proceeding. It asserted it had recalled the mandate because procedural misunderstandings at the court prevented it from calling for en banc review before the mandate issued, and because the original panel's decision would lead to a miscarriage of justice. In granting habeas relief, the court found that Thompson was denied effective assistance of counsel at trial by his attorney's failure to contest the conclusions of the State's forensic expert and to impeach the credibility of two jailhouse informants.

Held:

1. The courts of appeals' inherent power to recall their mandates, subject to review for an abuse of discretion, *Hawaii Housing Authority v. Midkiff*, 463 U.S. 1323, 1324 (Rehnquist, J., in chambers), is a power of last resort, to be held in reserve against grave, unforeseen circumstances. The Ninth Circuit's recall decision rests on the most doubtful of grounds. Even if its en banc process somehow malfunctioned, the court compounded the error by delaying further action for more than four months after the alleged misunderstandings occurred. The promptness with which a court acts to correct its mistakes is evidence of the adequacy of its grounds for reopening the case. Here, just two days before the scheduled execution, the court recalled a judgment on which the State, not to mention this Court, had placed heavy reliance. It is no answer for the court to assert it delayed action in the interests of comity when it considered only the State Supreme Court's interest in resolving Thompson's fourth habeas petition and not the more vital interests of California's executive branch. Pp. 10—13.

2. The recall was consistent with the letter of the Antiterrorism and Effective Death Penalty Act of 1996 (AEDPA), which sets limits on successive federal habeas applications. Since the court's specific recitation that it acted on the exclusive basis of Thompson's first federal petition is not disproved by consideration of matters presented in a later filing, the court is deemed to have acted on the first, rather than a successive, application. Although AEDPA's terms do not govern this case, a court of appeals must exercise its discretion in a manner consistent with the objects of that statute and, in a habeas case, must be guided by the general

său *sua sponte*, bazat pe cereri și dovezi prezentate în prima cerere de eliberare din arest a lui Thompson. Curtea a întârziat acțiunea în interesul comitetului până la cel de-al patrulea proces de eliberare. A afirmat că a revocat mandatul pentru că neînțelegerile procedurale de la tribunal au prevenit cererea pentru o revizuire en banc înainte ca mandatul să fie emis și din cauză că decizia comisiei originale ar duce la o eroare judiciară. În acordarea revocării eliberării, curtea a găsit că lui Thompson i-a fost respinsă asistența efectivă a unui aviz în timpul procesului de către eșecul avocatului său de a contesta concluziile medicului legist al statului și de a pune la îndoială credibilitatea a doi informatori ai penitenciarului.

Ținut:

1. Puterea inerentă a curților de apel de a revoca mandatele sale, subiect de revizuire pentru un abuz de discreție, *Autoritatea Locuințelor din Hawaii vs. Midkiff*, 463 U.S. 1323, 1324 (REHNQUIST, J., în camere) este o putere de ultim resort, ce va fi ținută în rezervă împotriva circumstanțelor grave, neprevăzute. Decizia de revocare a celei de-a noua circumscripții are una dintre cele mai incerte temeuri. Chiar dacă procesul său en banc a fost defectuos, curtea a compus eroarea prin întârzierea acțiunii pentru mai mult de patru luni după ce presupusa neînțelegere a apărut. Promptitudinea cu care acționează o curte pentru a-și corecta greșelile este o evidență a adecvării temeiurilor sale pentru redeschiderea cazului. Aici, cu doar două zile înaintea execuției programate, curtea a revocat o sentința asupra căreia Statul, fără să menționăm această curte, a plasat multă încredere. Nu este niciun răspuns pentru care curtea să reclame acțiunea întârziată în interesul comisiei când a considerat numai interesul Curții Supreme în rezolvarea celei de-a patra cerere de aducere a lui Thompson și nu mult mai vitalele interese ale ramurii executive ale Californiei.

Pp. 10-13

2. Revocarea a fost consecventă cu scrisoarea Actului pentru Antiterorism și Eficiența Pedepsei cu Moartea din 1996 (AEDPA), ce stabilește limite privind aplicațiile federale succesive de eliberare. Din moment ce evocarea specifică a curții, ce a acționat exclusiv în baza primei cereri federale a lui Thompson, nu este respinsă prin considerarea chestiunilor prezentate într-o adăugare ulterioară, curtea este apreciată că a acționat asupra primei aplicații,

principles underlying this Court's habeas jurisprudence. Pp. 13—15.

3. The recall was a grave abuse of discretion. Pp. 15—26.

(a) “[T]he profound societal costs that attend the exercise of habeas jurisdiction,” *Smith v. Murray*, 477 U.S. 527, 539, make it necessary to impose significant limits on the federal courts’ discretion to grant habeas relief. These limits reflect the Court’s enduring respect for “the State’s interest in the finality of convictions that have survived direct [state-court] review.” *Brecht v. Abrahamson*, 507 U.S. 619, 635. Finality is essential to the criminal law’s retributive and deterrent functions, and it enhances the quality of judging. It also serves to preserve the federal balance, for “a [State’s power] to pass laws means little if the State cannot enforce them.” *McCleskey v. Zant*, 499 U.S. 467, 491. A State’s finality interests are compelling when a federal court of appeals issues a mandate denying federal habeas relief. Only with an assurance of real finality can the State execute its moral judgment and can victims of crime move forward knowing the moral judgment will be carried out. Unsettling these expectations inflicts a profound injury to the “powerful and legitimate interest in punishing the guilty,” *Herrera v. Collins*, 506 U.S. 390, 421 (O’Connor, J., concurring), an interest shared by the State and crime victims alike. In these circumstances, the prisoner has already had extensive review of his claims in federal and state courts. In the absence of a strong showing of actual innocence, the State’s interests in actual finality outweigh the prisoner’s interest in obtaining yet another opportunity for review. Pp. 15—18.

(b) Unless it acts to avoid a miscarriage of justice as defined by this Court’s habeas jurisprudence, a federal court of appeals abuses its discretion when it *sua sponte* recalls its mandate to revisit the merits of an earlier decision denying habeas relief to a state prisoner. This standard is altogether consistent with AEDPA’s central concern that the merits of concluded criminal proceedings not be revisited in the absence of a strong actual innocence showing. The rules applicable in all cases where the court recalls its mandate further ensure the practice is limited to the most rare and extraordinary case. Moreover, like other

decât asupra uneia succesive. Deși termenii AEDPA nu guvernează acest caz, o curte de apel trebuie să-și exercite discreția într-o manieră consistentă cu obiectele aceluia statut și într-un caz de eliberare din arest, trebuie ghidată de principiile generale care stau la baza jurisprudenței cererii curții. Pp. 13-15.

3. Revocarea a fost un grav abuz de discreție. Pp. 15-26.

(a) „Costurile societale profunde ce asistă exercițiul jurisdicției eliberării din arest,” *Smith vs. Murray*, 477 U.S. 527, 539 fac necesară impunerea unor limite semnificative privind discreția curții federale de a acorda scutiri de aducere. Aceste limite reflectă respectul durabil al Curții pentru „Interesul Statului în finalitatea condamnărilor ce au supraviețuit revizuirii (curtea de stat) directe.” *Brecht vs. Abrahamson*, 507 U.S. 619, 635. Finalitatea este esențială pentru funcțiile retributive și intimidatoare ale dreptului penal și sporește calitatea judecății. De asemenea, servește prezervării balanței federale, pentru „(puterea statului) a aproba legi înseamnă puțin dacă statul nu le poate aplica.” *McCleskey vs. Zant*, 499 U.S. 467, 491. Interesele finale ale unui stat sunt obligatorii atunci când o curte federală de apel emite un mandat ce respinge revocarea federală de eliberare. Numai printr-o asigurare a finalității reale poate statul executa judecata sa morală iar victimele pot merge înainte știind că judecata morală va fi efectuată. Nerespectarea acestor așteptări produce daune profunde „interesului puternic și legitim de a pedepsi vinovatul,” *Herrera vs. Collins*, 506 U.S. 390, 421 (O’CONNOR, J., concomitent), un interes comun atât statului cât și victimelor. În aceste circumstanțe, prizonierul primește deja revizuire extinsă a cererilor sale în tribunalele federale și de stat. În absența unei dovezi clare a nevinovăției efective, în finalitatea efectivă, interesele statului depășesc interesul prizonierului în obținerea unei oportunități suplimentare de revizuire. Pp. 15-18.

(b) Numai dacă acționează pentru a evita o eroare judiciară după cum este definită de către jurisprudența de aducere a Curții, o curte federală de apel abuzează de discreția sa atunci când abrogă *sua sponte* mandatul său de a revizui meritele unei decizii anterioare ce respinge revocarea de eliberare din arest a unui deținut de stat. Acest standard este complet compatibil cu interesul central al AEDPA, acela că meritele

applicable habeas standards, this rule is objective in content, well defined in the case law, and familiar to federal courts. *McCleskey*, 499 U.S., at 496. Pp. 18–19.

(c) The miscarriage of justice standard was not met in this case. The standard is concerned with actual as compared to legal innocence. *Sawyer v. Whitley*, 505 U.S. 333, 339. To be credible, the claim must be based on reliable evidence not presented at trial. *Schlup v. Delo*, 513 U.S. 298, 324. A petitioner asserting his actual innocence of the underlying crime must show “it is more likely than not that no reasonable juror would have convicted him in light of the new evidence” presented in his habeas petition. *Id.*, at 327. A capital petitioner challenging his death sentence in particular must show “by clear and convincing evidence” that no reasonable juror would have found him eligible for the death penalty in light of the new evidence. *Sawyer, supra*, at 348. Thompson’s claims fail under either standard. The record of his first federal habeas petition governs his actual innocence claim. He presents little evidence to undermine the trial evidence. The prosecution presented ample evidence showing that he committed rape, and his own testimony—riddled with inconsistencies and falsehoods—was devastating. Neither the additional evidence he presented to impeach the credibility of two jailhouse informants nor a pathologist’s testimony disputing opinions of prosecution trial witnesses meets the “more likely than not” showing necessary to vacate his stand-alone rape conviction, much less the “clear and convincing” showing necessary to vacate his death sentence. There is no basis for a miscarriage of justice finding. Pp. 19-26.

proceselor penale concluzionate să nu fie revizuite în absența unei dovezi concrete și puternice ale nevinovăției. Regulile aplicabile în toate cazurile unde curtea revocă mandatul său, asigură că practica este limitată la cel mai rar și extraordinar caz. Mai mult, ca alte standarde habeas aplicabile, această regulă este obiectivă în conținut, bine definită în jurisprudență și familiară curților federale. *McCleskey*, 499 U.S. la 496, Pp. 18-19.

(c) Eroarea judiciară standard nu a fost întâlnită în acest caz. Standardul are legătură cu concretul comparat cu nevinovăția legală. *Sawyer vs. Whitley*, 505 U.S. 333, 339. Pentru a fi credibilă, cererea trebuie bazată pe dovezi solide neprezentate la proces. *Schlup vs. Delo*, 513 U.S. 298, 324. Un reclamant ce își afirmă nevinovăția crimei în cauză trebuie să arate că „este mai probabil decât improbabil că niciun jurat rezonabil nu l-ar fi condamnat în contextul noilor dovezi” prezentate în cererea de eliberare din arest. *Id.*, la 327. Un reclamant ce contestă sentința capitală în mod special, trebuie să arate „prin dovezi clare și convingătoare” că niciun jurat nu l-ar fi găsit eligibil pentru pedeapsa cu moartea în contextul noilor dovezi. *Sawyer, supra* la 348. Cererile lui Thompson nu sunt în conformitate cu standardul. Dosarul primei sale cereri de eliberare guvernează susținerea nevinovăției. Acesta prezintă foarte puține dovezi pentru a submina dovezile procesului. Partea reclamantă a prezentat dovezi ample ce arătau că acesta a comis viol, iar propria mărturie – plină de incoerențe și falsități – a fost devastatoare. Nici dovezile prezentate de el pentru a pune la îndoială credibilitatea celor doi informatori ai penitenciarului, nici mărturia patologului ce punea în discuție opiniile martorilor acuzaării nu sunt „mai probabile decât improbabile” să arate că este necesar să anuleze acuzația de sine stătătoare de viol, mult mai improbabil să arate „clar și convingător” necesitatea anulării sentinței sale la moarte. Nu există bază pentru o eroare în constatarea justiției. Pp 19-26.

120 F 3d 1045, casată și trimisă în vederea rejudecării.

KENNEDY J., a pronunțat opinia Curții, la care s-au alăturat REHNQUIST, C.J. și O’CONNOR, SCALIA și THOMAS, JJ. SOUTER, J. a depus o opinie separată la care s-au alăturat STEVENS, GINSBURG și BREYER JJ..

**Traducere și adaptare realizate de
Ilhan Ibram**

PREZENTĂRI:

Personalitatea juridică și obiectivele Asociației Judecătorilor Albanezi

*Manjola Bejleri,
Președintele Asociației Judecătorilor Albanezi*

The National Association of Albanian Judges was founded on 19 January 2008, as a result of the will of a group of judges from different districts and from different levels. The association was legally institutionalized by Decision no. 1280 of 25 January 2008 of the District Court of Tirana, and it was registered a non-profit organization, on the basis of law 8789 of 7 May 2005 on registration of non-profit organizations.

Every judge from the Albanian court who accepts the statute of the Association can become a member.

The statute of the association materialized a recent idea of all judges to be organized in order to have an independent voice in the judiciary.

Asociația Națională a Judecătorilor din Republica Albania a fost fondată la 19 ianuarie 2008 ca urmare a voinței unui grup de judecători din diferite districte judiciare și de la diferite nivele. Asociația a fost instituționalizată legal prin Decizia nr. 1280 din 25 ianuarie 2008 a Curții Districtuale din Tirana și a fost înregistrată ca o organizație non-profit în conformitate cu Legea nr. 8788 din 7 mai 2001 privind organizațiile non-profit, ca și în temeiul legii 8789 din 7 mai 2005 privind înregistrarea organizațiilor non-profit.

Fiecare judecător din cadrul tuturor instanțelor din Albania care acceptă statutul Asociației poate fi membru al acesteia.

Statutul acestei asociații a concretizat o idee recentă a tuturor judecătorilor, aceea de a fi organizați în scopul de a avea o voce independentă în sistemul judiciar.

Asociația a fost creată într-un moment important, când procesul reformei în justiție a început, cu scopul de a asigura o activă participare a judecătorilor reflectând ideile, opiniile și cererile lor. Unul din cele mai importante obiective ale Asociației este acela de

a dezvolta în mod intens sistemul judiciar și de a acorda o autoritate corespunzătoare judecătorilor prin descreșterea fenomenelor negative care îi afectează și prejudiciază imaginea. Asociația tinde la consolidarea și protejarea independenței judecătorilor, creșterea capacității profesionale a acestora, creșterea încrederii publicului față de sistemul judiciar, îmbunătățirea condițiilor de lucru, a securității fizică a judecătorilor și creșterea nivelului economic.

Asociația urmărește participarea activă în toate etapele ce se urmează în cadrul reformei justiției, în particular și pentru sistemul judiciar în general. Asociația are ca scop să fie cunoscută și să se afirme în opinia publică din Albania și în străinătate, stabilind contacte cu instituțiile constituționale și naționale și organizațiile internaționale.

Activități

Reflectând în mod maxim interesele sale și devotamentul la fiecare pas al reformei judiciare, Asociația Națională a Judecătorilor Albanezi, imediat după înregistrarea sa ca entitate legală, a fost deosebit de activă și a participat la fiecare

pas luat de puterea executivă și legislativă față de sistemul judiciar.

Conștientă de problemele cu care se confruntă justiția albaneză, Asociația, în toată activitatea sa, încă de la început, a urmărit protejarea, consolidarea și creșterea garanțiilor pentru o justiție independentă, pentru a acorda autoritatea proprie justiției și pentru a construi încrederea publicului prin minimizarea fenomenelor negative care ating și dăunează imaginii justiției. Activitatea Asociației are drept scop stabilirea bazei legale pentru îmbunătățirea profesionalismului și integrității morale a judecătorilor, îmbunătățirea condițiilor de lucru, a securității fizice și a nivelului economic.

Colaborarea cu toate instituțiile naționale și civile din Albania și din străinătate și transparența din prezent, sunt și vor fi priorități importante ale activității acestei asociații în viitor.

Avizați de necesitatea și caracterul indispensabil al reformei în justiție ne-am implicat în mod maxim în acest proces. Am înțeles această reformă ca un mod de rezolvare a problemelor cărora trebuie să le facă față în prezent justiția albaneză, pentru a proceda în viitor la realizarea obiectivului pentru o țară europeană în care prevalează statul de drept.

Am solicitat în mod continuu instituțiilor puterii executive și legislative de a fi prezenți la toate discuțiile ce priveau proiectele de legi din cadrul reformei judiciare.

Asociația Națională a Judecătorilor Albanezi în strânsă cooperare cu media își face propria opinie publică cu privire la reforma din justiție.

Critici asupra modului în care a fost îndeplinită reforma judiciară, am exprimat în mod continuu pe căi electronice și audio-vizuale din media și la toate audiențele la care am fost invitați, îngrijorarea noastră pentru lipsa informației și a transparenței publice, pentru implicarea grupurilor de interese ale unor profesii juridice ori ale altor actori care aplică legea ca obiect al reformei. Procesul reformei judiciare a arătat că este realizat cu o mare viteză ce iese de sub auspiciile unor soluții legale și profesionale.

O reformă bună și de succes poate fi realizată dacă procesul sub care se dezvoltă îndeplinește standarde democratice și legale.

Asociația a exprimat îngrijorarea sa în mod oficial și public în cadrul diferitelor activități organizate de Asociația Procurorilor, Comitetul Albanez din Helsinki, Asociația Avocaților, Asociația Notarilor, Uniunea judecătorilor

albanezi, Transparency International din Albania etc.

Pentru a sensibiliza opinia publică, Asociația a participat la diferite întâlniri din cadrul Universităților de drept, publice și private din Albania, precum și la diferite evenimente susținute de organisme internaționale ce operează și asistă justiția albaneză.

Asociația Națională a Judecătorilor Albanezi a reacționat public în ce privește tendințele de a interveni în emiterea deciziilor date de sistemul judiciar. Aceste acțiuni au drept scop să atingă independența justiției și procesul de emitere a soluțiilor de către justiție.

Aș dori să subliniez că în toată activitatea sa, Asociația Națională a Judecătorilor Albanezi a colaborat puternic pe căi electronice și audio-vizuale cu media care a arătat un interes particular în reflectarea problemelor justiției albaneze.

Asociația Națională a Judecătorilor Albanezi a criticat funcționarea și activitatea puterii executive față de justiție. Am solicitat să fie implementat principiul potrivit căruia puterea executivă și părțile sale ar trebui să fie exercitate în vederea îndeplinirii unui rol important, de a crea condiții legale și de a rezolva problemele existente în justiție, de a construi încrederea și de a îmbunătăți integritatea din justiție. Puterea executivă nu ar trebui să intervină în independența justiției și să pună sistemul judiciar în subordinea sa.

Asociația a solicitat de asemenea, în diferite ocazii, public și oficial, puterii legislative permisiunea de a participa în discuțiile parlamentare și în comisiile parlamentare, pentru a discuta proiectele de lege pe chestiunile legale.

În afară de acestea, în mod continuu, Asociația a solicitat ca reforma în justiție să nu fie utilizată pentru a legaliza tendințele de a pune sistemul judiciar în subordonarea puterilor executive și legislative.

În pofida reacției Asociației, una dintre cele mai importante legi, „Legea asupra organizării și funcționării Puterii Judiciare în Republica Albaneză”, a fost concepută și adoptată fără a se lua în considerare opinia judecătorilor. Câteva luni mai târziu, după intrarea în vigoare a legii, constituționalitatea sa a fost pusă sub semnul întrebării, având în vedere sesizările depuse la Curtea Constituțională.

După intrarea în vigoare a legii în februarie 2008, Asociația a notificat și a exprimat îngrijo-

rarea sa privind creșterea tendinței puterii executive (ministerul de justiție) de a interveni în sistemul judiciar, folosind aparatul judiciar administrativ în mod ilegal, pentru a pune puterea executivă în subordinea sa. Actualmente, odată cu intrarea în vigoare a „Legii asupra puterii judiciare din Albania”, aparatul judiciar administrativ se află în subordinea directă a Ministerului de Justiție care numește și eliberează din funcție angajații administrației.

Asociația Națională a Judecătorilor Albanezi apreciază rolul legal al aparatului judiciar administrativ ca fiind acela de a susține și a ajuta puterea judiciară, iar nu puterea executivă ori puterea legislativă.

Nu ar trebui permisă folosirea aparatului judiciar administrativ în servicii către puterile legislativă și executivă, în afara competențelor sale legale și a sarcinilor sale.

Puterea executivă, în cadrul reformei justiției (Ministerul Justiției) a realizat proiectul „Legii privind aparatul administrativ judiciar” urmat de „Regulamentul de organizare și funcționare a administrației judiciare”.

Asociația își exprimă îngrijorarea deoarece, din nou, s-a procedat în manieră similară celei privind „Legea asupra organizării și funcționării puterii judiciare”. În cadrul grupului de lucru asupra proiectului de lege privind administrarea judiciară, opiniile judecătorilor nu au fost solicitate, și nici înaltul Consiliu al Justiției nu a fost implicat. *Asociația și-a exprimat public opinia că acest proiect de lege arată tendința puterii executive (a Ministerului de Justiție) de a subordona puterea judiciară, afectând cele trei elemente de bază ale independenței unei puteri: organizațional, funcțional și financiar.*

Asociația a procedat la depunerea unei sesizări la Curtea Constituțională la data de 19 septembrie 2009, invocând articolele 37/2, 38/a,b ale „Legii asupra organizării și funcționării puterii judiciare în Republica Albaniei” ca fiind incompatibile cu legea fundamentală și nerespectând Constituția.

Aceste articole micșorează rolul și puterea președintelui de instanță și întărește competențele și rolul grefierului șef al instanței, care este acum, potrivit „Legii asupra puterii judiciare” în subordinea directă a Ministerului de Justiție, acesta numind și eliberând din funcție grefierul:

1. Grefierul-șef al instanței direcționează și este responsabil pentru personalul auxiliar al instanței.
2. Grefierul-șef este numit și eliberat din funcție de Ministerul Justiției.

În art 38 este stipulat: Grefierul-șef al instanței are următoarele competențe principale: a) numește și eliberează din funcție personalul secretariatului judiciar și personalul tehnic administrativ al serviciilor curții; b) supraveghează procesul de organizare și documentare al secției de cazuri judiciare prin tragere la sorti, semnează documentul ce însoțește practica judiciară a judecătorului desemnat.

Analizând articolul mai sus menționat, este clar că puterea judiciară, potrivit „Legii nr. 9877 din 18 februarie 2008 asupra organizării și funcționării puterii judiciare în Republica Albaniei”, nu are sub administrarea sa serviciile judiciare. Aceste servicii sunt acum încredințate puterii executive, din punct de vedere administrativ și financiar.

Curtea Constituțională a examinat sesizarea depusă și în prezent este așteptată decizia sa finală.

Cum proiectul de lege asupra aparatului administrativ judiciar realizat de Ministerul Justiției, urmat de Regulamentul asupra organizării și funcționării puterii judiciare derivă din articolele legii care sunt neconstituționale, Asociația Națională a Judecătorilor Albanezi a solicitat, într-o sesiune parlamentară, suspendarea discuțiilor care se desfășurau în cadrul comisiei legale privind acest proiect de lege, până la emiterea deciziei finale de către Curtea Constituțională. Dezbaterea în parlament asupra acestui subiect a avut ca rezultat întreruperea discuției asupra proiectului de lege privind aparatul judiciar administrativ.

În ce privește „Legea nr. 9877 din 18 februarie 2008 asupra organizării și funcționării puterii judiciare în Republica Albaniei”, Asociația pregătește o altă sesizare pentru a fi depusă la Curtea Constituțională, solicitând abrogarea ca neconstituțională a câtorva articole ale legii.

Aș dori să subliniez faptul că toate aceste argumente au fost făcute publice în formă scrisă. Aceste argumente au fost prezentate Parlamentului Albanez, cerându-se să fie luate în considerare de către Parlament.

O altă activitate a Asociației care este foarte importantă a fost de asemenea, depunerea unei alte sesizări la Curtea Constituțională, solicitându-se abrogarea ca neconstituțională a „Legii nr. 9399 din 12 iunie 2005 asupra organizării și funcționării Conferinței Judiciare Naționale”. Această sesizare a fost admisă de către Curtea Constituțională care a decis asupra

acestei legi ca fiind neconstituțională prin decizia nr. 25 din 26 decembrie 2008.

Conferința Națională Judiciară este una dintre instituțiile stipulate în Constituția Albaniei. Este o instituție foarte importantă luând în considerare funcțiile și competențele pe care ar trebui să le exercite.

Una dintre principalele competențe ale Conferinței Naționale Judiciare este selectarea a nouă membri ai Înalțului Consiliu al Justiției din rândurile judecătorilor. În mod curent, Înalțul Consiliu al Justiției trebuie să cuprindă patru membri cât timp mandatul membrilor anteriori a expirat, în timp ce Conferința Națională Judiciară este în mod legal obligată să selecteze acești membri respectând cadrul juridic prescris de „Legea nr. 8811 din 17 iunie 2001 privind Înalțul Consiliu al Justiției”.

Asociația Națională a Judecătorilor Albanezi a procedat la discuții asupra noului proiect de lege privind organizarea și funcționarea Conferinței Naționale Judiciare și la acest moment cooperează cu Ministerul Justiției.

Asociația Națională a Judecătorilor Albanezi în cooperare cu Președinta Înaltei Curți a Justiției din Albania a întocmit un document comun adresat Președintelui Republicii, Parlamentului Albanez, Guvernului Albanez și Ministerului Justiției, pentru a proiecta și a adopta, cât mai curând posibil, legea asupra organizării și funcționării Conferinței Naționale Judiciare. Documentul comun a fost întocmit după întâlnirea care a avut loc la 11 februarie 2009 cu participarea tuturor președinților instanțelor de districte și ai curților de apel și Înaltei Curți, organizațiilor judecătorilor și organizațiilor internaționale ce operează în Albania în domeniul justiției ca EURALIUS II, OPDAT, OSCE. Sperăm ca munca asupra legii privind Conferința Națională Judiciară să continue după

ce alegerile parlamentare din 28 iunie 2009 vor avea loc.

O altă activitate a Asociației a fost reacția publică din media realizată cu privire la „Legea asupra transparenței oficialilor de rang înalt din administrație publică”, așa numita Lege a lustrației, propusă de câțiva deputați și aprobată de Consiliul Miniștrilor. Asociația a solicitat deputaților Parlamentului Albanez să refuze aprobarea acelor articole abordând justiția.

Alți subiecți s-au plâns asupra acestei legi la Curtea Constituțională, astfel că aceasta a decis să suspende implementarea legii până la decizia sa finală.

Aș dori să subliniez că toate aceste activități au creat dificultăți în eforturile noastre de a realiza scopul nostru de a ajuta reforma justiției din Albania. S-au desfășurat foarte multe confruntări și dezbateri asupra principiilor judiciare, a existat lipsă de cooperare ca și consum de timp și energie pentru a ajuta sistemul judiciar albanez. În final, totul este un cost suplimentar pe care albanezii a trebuit să îl plătească pentru statul de drept.

Sperând într-o gândire mai bună, o bună înțelegere și o bună voință politică pentru a realiza obiectivele pe care reforma justiției dorește să le îndeplinească, am oferit și vom oferi în viitor, în mod continuu, ajutorul nostru, devotamentul și cooperarea pentru a promova bunele valori în locul potrivit și la timpul potrivit spre îmbunătățirea sistemului judiciar albanez.

EURALIUS – Misiunea Europeană de Asistență a Sistemului de Justiție Albanez

OSCE – Organizația pentru Cooperare și Securitate Europeană

OPDAT – Programul de peste mări de dezvoltare, asistență și formare a procurorilor.

Traducere și adaptare realizate de judecător Roxana Lăcătușu